

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální škola Poděbrady, okres Nymburk

U Bažantnice 154, 290 01 Poděbrady

Identifikátor školy: 600 021 912

Termín konání tematické inspekce: 3. a 4. únor 2003

Čj.:	031 26/03-4041
Signatura:	tc6zw502

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola v Poděbradech vykazovala k 30. září 2002 celkem šest dětí s lékařskou diagnózou autismus, ke dni konání inspekce jich bylo evidováno sedm. Spolu se čtyřmi autistickými žáky pomocné školy se vzdělávali další dva, kterým byl doporučen strukturovaný režim výuky, (ještě nebyly zaslány všechny potřebné výsledky z odborných vyšetření), výuka jednoho chlapce zvláštní školy je zabezpečena ve třídě devátého ročníku zvláštní školy, dvě děti byly zařazeny do přípravného stupně pomocné školy.

Poslední orientační inspekce ve škole byla vykonaná v říjnu 2001.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve třídách pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- Materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve třídách pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy žáků s lékařskou diagnózou autismus

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE TŘÍDÁCH PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Výuka je ve třídách pomocné i přípravného stupně pomocné školy zajišťována v souladu s vyhláškou o speciálních školách a speciálních mateřských školách současně dvěma pedagogickými pracovníky. V přípravném stupni pomocné školy splňuje učitelka kvalifikační předpoklady zcela, vychovatelka se středoškolským vzděláním podala přihlášku k pedagogickému studiu vychovatelství pro školská zařízení (Česká zemědělská univerzita Praha). Ve třídě pomocné školy je učitelka absolventkou VOŠ sociálně právní, v současné době studuje obor výtvarná práce ve speciálních zařízeních na PF University v Hradci Králové. Vychovatelka získala středoškolské pedagogické vzdělání a v letošním školním roce začne studovat stejný obor, jako vychovatelka přípravného stupně. Další odborný růst pedagogických pracovníků je plánovitě realizován v souladu s výchovně vzdělávacími záměry školy. Pedagogové absolvovali řadu odborných seminářů se zaměřením k problematice autismu pořádané akreditovanými pracovišti (APLA, SPC Vertikála, Pragoversa), což se pozitivně projevilo v průběhu jejich pedagogické činnosti.

Ředitelka svým stylem řízení vytváří pedagogům i provozním zaměstnancům příznivé pracovní klima. Při plnění povinností klade důraz na osobní příklad. Vytvořený systém vychází z demokratických principů, je promyšlený a funkční. V rámci jmenovitě přidělených kompetencí ponechává pedagogům dostatečný prostor pro seberealizaci a uplatnění vlastní iniciativy. Výkony pedagogů jsou ředitelkou průběžně vyhodnocovány v rámci zveřejněných a přijatých kritérií. Společná jednání – pedagogické rady a provozní porady probíhají podle plánu. Projednávané skutečnosti byly doloženy kvalitními záznamy.

Organizační systém školy je promyšlený, účinný a funkční. Tuto skutečnost potvrzuje plynulý chod celého zařízení, bezproblémové koordinování činnosti pedagogického a provozního úseku. Vnitřní koordináční schéma stanoví jasně a konkrétně formulované zásady, povinnosti a další kompetence, režim a časový harmonogram činností všech pracovníků ve vztahu k podmínkám a funkci školy. Přijaté vnitřní dokumenty respektují vyváženost práv a povinností všech zúčastněných stran, jejich praktické naplňování bylo zřejmé jak v součinnosti zaměstnanců tak i ve vzájemných kontaktech pedagogů a rodičů. Školní řád obsahuje veškerá ustanovení stanovená vyhláškou o základní škole, včetně práv žáků. Počty žáků ve třídách i sestavení rozvrhu hodin jsou v souladu s platným legislativním ustanovením. Žáci jsou na vysvědčení hodnoceni podle vyhlášky o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Informační systémy školy fungují spolehlivě jak uvnitř zařízení, tak i směrem k rodičovské veřejnosti a ostatním partnerům. Tok aktuálních informací mezi zaměstnanci školy je zajištěn především osobním jednáním ředitelky. Vzhledem k míře postižení autistických dětí dostávají rodiče informace prakticky denně při osobním předávání svých dětí pedagogům. Dále mají rodiče volný přístup k aktuálním informacím, které jsou zveřejňovány ve vstupních prostorách.

Personální podmínky a úroveň s nimi souvisejících podmínek organizačních a systémových byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM ŽÁKŮ S DIAGNÓZOU AUTISMU

Při rekonstrukci budovy byly vytvořeny pro výuku těžce postižených žáků velmi dobré prostorové podmínky, které jsou efektivně využívány.

Třídy pro autistické žáky jsou umístěny v přízemí. Přístup do školy a všechny prostory, které žáci využívají, včetně sociálního zařízení, jsou bezbariérové. V účelové budově je dostatek prostoru pro komplexní plnění realizovaného vzdělávacího programu. Vnitřní vybavení tříd je účelné, funkční a vkusné. Třídy vyhovují i z hlediska psychohygienických a bezpečnostních podmínek. Členěním a uspořádáním nábytku s využitím zástěn je vytvořen ve třídě pomocné školy soustavně pohodlný prostor bez rozptylujícího hluku a pohybu, kde je místo jak pro samostatnou práci s jednotlivými žáky, tak s celou skupinou, právě tak ve třídě přípravného stupně pomocné školy. V obou učebnách nechybí místo pro relaxaci i zájmové činnosti. Pomůckou v komunikaci je denní nástěnka každého dítěte s fotogramy a piktogramy. Běžně je při výuce využívána PC technika s vhodnými výukovými programy (např. Méd'a, Altík, Brepta) a všechny dostupné komerční učební pomůcky i pomůcky vyráběné svépomocí, dostatek pracovního i výtvarného materiálu. Pomůcky jsou vybírány vhodně z hlediska bezpečnosti, jednoduchosti, je respektován věk dítěte. Při uspořádání pomůcek během vyučování i v jejich používání byl dodržován logický sled.

Účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů je předmětem hospitační činnosti ředitelky, z dostupných písemných materiálů je analýza výsledků a účinnost prováděné kontroly zřejmá.

Materiálně-technické podmínky školy byly hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY ŽÁKŮ S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMU

Realizace vzdělávacích programů

Realizovaný výchovně-vzdělávací program je v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol.

Žáci jsou vyučováni podle *Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22*. Ve všech stupních pomocné školy a přípravném stupni pomocné školy jsou v rozvrhu hodin zastoupeny všechny výchovně vzdělávací složky v časové dotaci doporučené učebním plánem.

Strukturovaný program vyučovacího procesu vychází z TEACCH programu, je realizovaný v blocích, kde se jednotlivé složky a předměty navzájem prolínají. Pro všechny žáky jsou vypracovány podrobné individuální plány učiva všech předmětů, které odpovídají specifickým možnostem a potřebám jednotlivých dětí. Úprava obsahu učiva vychází z platné legislativy.

Výuka probíhala v souladu s učebními plány realizovaného vzdělávacího programu a individuálními plány učiva jednotlivých žáků.

Ve škole je vedena dokumentace, která průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání.

Systém kontroly plnění učebních osnov, respektive individuálních plánů učiva jednotlivých žáků je účinný. Ředitelka v rámci běžné hospitační činnosti sleduje, zda je při výuce postupováno dle jednotlivých individuálních plánů. Při jejich tvorbě i pravidelném vyhodnocování jsou vždy přítomni rodiče i ředitelka. Činnost školy dále prověřuje formou kontroly průkaznosti vedení dokumentace a průběžných neformálních vstupů do tříd.

Průběh a výsledky vzdělávání žáků s lékařskou diagnózou autismus

Výuka byla sledována ve třídě přípravného stupně pomocné školy a v pomocné třídě, kde jsou vzdělávání žáci s výše uváděným zdravotním postižením. Ačkoli ne všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, kvalitu výuky absence vzdělání negativním způsobem neovlivnila. Ve sledovaných hodinách zajišťovaly výuku současně dvě pedagogické pracovnice, což se příznivě projevilo v efektivitě řízení vyučovacího procesu. Pečlivá příprava na výuku, klidné a jisté vystupování a znalost metod práce s těžce postiženými dětmi kladně ovlivňovaly celý průběh sledované výuky. Třídy svým uspořádáním vytváří vhodné podmínky pro individuální práci i skupinovou činnost, která byla efektivně realizována. Při výuce byly využívány speciálně-didaktické pomůcky a technika.

Vyučuje se podle kvalitně zpracovaných individuálních plánů. Jejich systematickým vyhodnocováním je zajištěna návaznost vzdělávacích cílů.

Výuka byla organizačně příkladně připravena, vyznačovala se v převaze individuální prací, názorností a nápaditou motivací. Mezi nejčastěji aplikované metody patřily manipulace, přímá asistence, demonstrace a návody. Podstatnou částí každé vyučovací hodiny bylo pečlivé pozorování dětí při plnění úkolů.

Diferenciace činností byla v souladu s individuálními dispozicemi jednotlivých žáků. Aktivita dětí byla pozitivně ovlivňována prostřednictvím pestrého střídání činností, stanoviště, průběžného a adresného hodnocení. Ve stimulujícím prostředí mají žáci prostor pro relaxaci i odpočinek. Tempo výuky bylo přiměřené a individualizované. Pokyny byly zadávány pro žáky srozumitelnou formou. Byla uplatňována senzomotorická stimulace a bezprostřední kontakt, verbální projev byl doprovázen intenzivní mimoslovní komunikací.

Žáci byli motivováni a povzbuzováni pochvalou, oceňován byl každý jejich pokrok, negativní hodnocení nebylo používáno. Je zřejmé, že učitelky se žáky navázaly velmi dobré citové vztahy, což se projevilo v jejich převážně kladné odezvě na všechny podněty a ochotě spolupracovat.

Kvalita sledované výuky byla celkově hodnocena jako příkladná.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání a výchovy jsou průkazně vedeny formou pravidelného podrobného vyhodnocování individuálních vzdělávacích programů s ohledem k individuálním dispozicím jednotlivých žáků. Vyhodnocování slouží ke korekci plánovaných záměrů.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacího procesu byly ve sledovaných oblastech celkově hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Učitelům poskytují konzultace pracovníci příslušných odborných pracovišť, která se specializují na děti a žáky s autismem, především SPC Vertikála Praha.

V rámci několika projektů podaných školou byly v loňském školním roce pro postižené žáky celé školy získány finanční prostředky v celkové výši cca 80 tisíc korun (Olivova nadace, nadace Divoké husy, „Albert pomáhá dětem“). Svaz pro mentálně postižené finančně zabezpečuje žákům s diagnózou autismus týdně jednu hodinu plavecké výuky.

Na veřejnosti se škola prezentuje články do oblastního tisku, účastní se výtvarných soutěží, spolupracuje se studenty místního Gymnázia (vánoční koncerty), studentky Střední zemědělské školy a Střední odborné školy Poděbrady zde vykonávají odbornou praxi. Školu navštívila delegace z EU v rámci projektu Arion, široká veřejnost je o činnosti školy průběžně informována prostřednictvím trvale umístěného panelu v supermarketu Albert.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 28 783/01-21 ze dne 20. listopadu 2001 vydané MŠMT.
2. Třídní knihy a třídní výkazy - školní rok 2002/2003 (pomocná třída a přípravný stupeň pomocné školy).
3. Katalogové listy žáků s diagnózou autismus.
4. Osobní dokumentaci žáků s lékařskou diagnózou autismus.
5. Zřizovací listina čj. OŠMS/3036/2001 ze dne 18. září 2001 vydaná Středočeským krajem.
6. Zahajovací výkaz k 30. září 2002 Škol (MŠMT) V4-01.
7. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003.
8. Dotazník pro rodiče, záznamový list.
9. Hospitační záznamy inspektorky.

ZÁVĚR

Personálně je výuka zajištěna vyučujícími se speciálně-pedagogickým vzděláním jen zčásti, což se však v kvalitě sledované výuky negativním způsobem neprojevilo. Učitelky si plánovitě doplňují a rozšiřují vzdělání a získávají odborné znalosti. Práce žáků, kterými je škola vyzdobena a hospitační vstupy realizované v rámci inspekční činnosti dokládají využívání poznatků v praxi.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem k potřebám žáků jsou zajišťovány na nadstandardní úrovni, ve výuce byly efektivně využívány a v návaznosti na finanční podmínky jsou inovovány a doplňovány.

Vynikající týmová spolupráce vždy dvou pedagogů současně se příznivě projevila v efektivitě řízení vyučovacího procesu. Systematické vyhodnocování kvalitně zpracovaných individuálních výchovně-vzdělávacích plánů poskytuje objektivní a podrobný odraz dosaženého rozvoje žáka v oblasti rozumové, sociální, motorické a emocionální. Organizace výuky, používané formy a metody práce byly v souladu se specifickými požadavky jednotlivých žáků. Všichni žáci byli vedeni cíleně k rozvíjení komunikace, u žáků s těžší poruchou byly uplatňovány alternativní komunikační systémy. Přístup učitelek se vyznačoval velkou empatií a trpělivostí, vycházely při práci z dobré znalosti diagnózy žáků, aktuálního psychického a zdravotního stavu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Jiřina Veselá	J. Veselá v.r.

V Kolíně dne 28. února 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. března 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis

PaedDr. Květa Husová	K. Husová v.r.
----------------------	----------------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České

školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy/Zřizovatel	2003-03-31	osobně
Rada školy - nezřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.